

Chorvatsko mezi nebem a mořem

Než jsme došli na Vaganski vrh, nepotkali jsme dva dny živou duši. A přitom sedmnáct set metrů pod námi, u hladiny moře, právě vrcholí chorvatská prázdninová sezona. Národní park Paklenica je důkazem, že i v tak navštěvované zemi je spousta míst, kde k vám turistický ruch ani nedolehne.

➔ Jana Patková

Rokle se zužuje, je čím dál obtížněji prostupná. Vítanou záminku k odpočinku nabízejí vzrostlé fíkovníky se zralými plody. Chůzi s těžkými batohy místy usnadňují žebříky a ocelová lana. Úzký pruh nebe ohraničují vysoké skály kaňonu Mala Paklenica. V jeskyni vysoko ve stráni kape do uříznuté petky voda, další zdroj životodárné tekutiny se podle mapy nachází půl dne cesty odsud. Dobrodružství sotva hodinu chůze od poslední pláže začíná...

Hory rostoucí z moře

Kaňony Mala a Velika Paklenica jsou „tváří“ stejnojmenného národního parku, ustanoveného už v roce 1949. Ten větší je oblíbeným místem i pro jednodenní výlety a na nedostatek zájmu si rozhodně nemůže stěžovat. Pohodlnou cestou vede návštěvníky mezi čtyřsetmetrovými vápencovými stěnami, nabízí pikniková místa i krápníkovou jeskyni. V nejužším místě je kaňon široký necelých čtyřicet metrů.

↑ Spíš než na turisty narazíte v Paklenici na pasoucí se koně.

➔ Podhůří u národního parku Biokovo je plné malebných zákoutí.

➔ Příběžní plavba v chorvatských vodách je navigační lahůdkou.

O kousek dál zůstávají lidé zpravidla v údivu stát: jednak proto, že masiv Aniča kuk je se svými 712 metry nepřehlédnutelnou dominantou, a jednak i kvůli tomu, že bývá obsypán barevnými tečkami horolezců, kteří se na něj drápou. Velikou Paklenicu totiž dobře znají lezci z celé Evropy. Téměř patnáct kilometrů dlouhé údolí uzavírá horská chata, v níž si většina výletníků dá pivo a pak to otočí.

Dál už jsou „jen“ horské hřebeny s nejvyššími vrcholy pohoří Velebitu, jehož je národní park Paklenica součástí. Zvedají se ze spodních pater kopců porostlých bukovými lesy, v jejichž přítmi je pěšina vzhůru sotva znatelná. Zato poskytují v rozpáleném jadranském vzduchu vítaný stín. Jak s rostoucí nadmořskou výškou stromů ubývá, slunce opět přebírá vládu, naštěstí rozředěnou na zdejší poměry docela svěžím horským větrem. Hlavní hřeben je široká rozeklaná soustava menších vrcholů, obřích krasových závrťů, vápencových balvanů poházených mezi hebkou trávou a také památníků z válek, včetně té po-

slední. Nádherný výhled z nejvyššího vrcholu Velebitu jménem Vaganski vrh je zasloužený – těch 1750 metrů nadmořské výšky si každý vyšlape metr po metru, od skutečné přímořské nuly.

O den později už je možné ležet v teplé vodě Velebitského kanálu, dívat se na hory, kde právě zuří bouřka, a říkat si: „Tamhle všude jsem včera chodil.“

Půvab hor, rostoucích na pobřeží Jadranu přímo z moře, lze vychutnat i na jiných místech. Jedním z opravdu pěkných a přitom snadno dostupných je pohoří Biokovo, s druhým nejvyšším vrcholem Chorvatska – zdálky dobře rozeznatelnou horou Sveti Jure (1762 m n. m.). Dá se na ni dokonce dojet i autem, ovšem po úzké silnici, která rozhodně prověří české řidičské schopnosti, nezvyklé na couvání do zatáčky a stometrové srázy.

A o ty právě jde! Vyprahlé pohoří se mohutně zvedá nad známým letoviskem Makarska. Pokud chcete vědět, jak vypadá z výšky 1421 metrů, vyjděte (částečně lze i vyjet) na vrchol Vošac. Hluboko,

„
**Druhý den
už ležíte
v moři, díváte
se na hory,
kde právě
zuří bouřka,
a říkáte si:
Tamhle všude
jsem včera
chodil.**

nepředstavitelně hluboko pod vámi, pod takřka kolmou skalní stěnou bude město jako z lega, za ním modrý pruh moře s párátky stěžňů plachetnic a tečkami plavců s nafukovacími matracemi.

Ostrovní romantika na kolech

„Vis a Lastovo byly po dlouhá desetiletí, až do začátku 90. let, uzavřeným vojenským pásmem, něčím jako naše bývalé pohraniční pásmo u železných opon, kde také smělo bydlet jen pár místních a jiní tam měli přístup pouze na zvláštní propustku, cizinci pak vůbec,“ představuje Zdeněk Kukul své oblíbené ostrovy. „Tento stav znamenal, že se tady na dlouhá léta, kdy se jinde budovaly hotely, zastavil čas. A žádné velké ubytovací kapacity tu nejsou ani dnes. Spíš pár kamenných domů k pronájmu nebo bytů v těch domech. Turisté tak místní nepřeválčují ani v sezoně.“

Zdeněk Kukul ví o chorvatských ostrovech víc než většina místních. On je totiž zmapoval, a to doslova. Pro potřeby své cestovky, která nabízí unikátní →

HTZ / Ivo Perovan

← Dovolená
na jachtě může
být lenošivá
i adrenalinová.

↓ Ostrov
Lastovo – sjezd
z nejvyššího
vrcholu Hum
(417 m n. m.)

spojení plavby lodí a cykloturistiky, vytvořil podrobné mapy většiny ostrovů, na něž s klienty jezdí. A mapuje se dál: „Už jednou zmapované území musíme neustále kontrolovat jak fyzicky v terénu, tak na satelitních a leteckých snímcích kvůli změnám, které systematicky zaznamenáváme. V příštím vydání map se pak tyto změny objeví. Kromě toho postupně zmapované území rozšiřujeme,“ vykládá geograf Zdeněk Kukal. Jeho cestovní kancelář Geotour byla jednou z prvních, která u nás po revoluci vznikla – pár měsíců po listopadu 1989. Brzy nato pak se svými spolupracovníky vymyslel Kolodě. Na plavidla, která k ostrovům přivázela cyklisty, vypustila je mezi pastviny a vesnice a večer zase nabrala zpět na palubu, se prý místní obyvatelé zprvu dívali nevěřicně. Dnes se s nimi Zdeněk Kukal bez problémů domluví, za ty roky se naučil chorvatsky a rozumí i dalmatskému a námořnickému dialektu. A také životnímu stylu, který na ostrovech vládne.

„Ostrované tu žijí postaru, se svými tradicemi, s malými poličky, kde co vypěstují, můžete ochutnat v takzvaných domácích hospodách – seosko domaćinstvo,“ říká o ostrovu Vis a přidává tip na výlet z jeho stejnojmenného hlavního města: „Západním směrem podél pobřeží dojedete ke kamenné osadě Oključna. Žije tam jediná rodina a manžel té sličné ostrovanky je prý často na moři...“

Bez zajímavosti podle něj nejsou ani východní části jinak turisticky poměrně „profláknuté“ ostrova Hvar: „Stačí se vydat na východ od Jelsy a čeká vás syrová krajina s malými vesničkami, v nichž některé ženy dosud běžně nosí místní kroje, a to ne kvůli turistům. Několik z těchto osad je dokonce pouze sezonně obydleno pastevci. Cesta končí v malebném městečku Sućuraj na východním cípu dlouhého ostrova.“ Projet

„
Proplout
Kornati
proti větru
je jachtařská
lahůdka,“ říká
Jiří Kubín,
„vyrovnáváte
se tu s větrem,
mělčinami
i osamělými
balvany.“

Geotour

se tato trasa dá samozřejmě vozem, ale mnohem půvabnější a více zážitková je cyklojízda po málo frekventované silnici. A kam by se v Chorvatsku „zašil“ sám Zdeněk Kukal? „To je těžké. Nejradši mám květen na lodi, ale pokud mám jmenovat jedno místo, třeba k rozjímání, kvůli skoro robinsonovské samotě by to byl malinký ostrůvek Vrnik při pobřeží Korčuly, nejmenší obydlený jadranský ostrov. Neznámý. Je tu jen pár kamenných domů a kostelík, poslední stálý obyvatel ostrůvku pronajímá jednoduché pokoje s vařičem a ohništěm před vchodem. Spojení existuje jen pramíci do Lumbardy na Korčule, jinak nic – pouze bujná vegetace a uprostřed ostrova kolmé stěny vytěženého mramorového lomu, který si zpátky bere příroda.“

Mezi námi námořníky

Kolik přesně má Chorvatsko ostrovů, v tom se údaje z různých zdrojů rozcházejí. Každopádně je jich přes tisíc (nejčastěji se setkáte s číslem 1244). Když se k tomu přidá údaj o délce pobřeží, které od Istrie do Dubrovníku měří 5835 kilometrů, je jasné, že část kouzla téhle země leží v čistém a poměrně teplém moři, nad nímž vanou větry vlnící k námořníkům.

„Moře je tak velké, že si tam lidé nemusí překážet,“ vysvětluje Jiří Kubín, proč už by na rodinnou dovolenou na pláž nikdy nejel. Vysokoškolský pedagog z Liberce se už osm let na dva podzimní týdny mění v námořního kapitána – podobně jako tisíce dalších Čechů, kteří kvůli tomu složili kapitánské zkoušky, si pronajímá v Chorvatsku jachtu a posádku sestavuje z kamarádů a známých.

„Je tam čisté moře, příjemné na koupání a potápění. Díky členitému pobřeží posetému vesničkami a spoustě ostrůvků musí kapitán pořád dávat pozor a sledovat mapu, dno se totiž stále mění,“ vypočítává Jiří Kubín, co ho – kromě jachtaři oblíbeného větru mistral – do Chorvatska stále táhne. Když se vyvede počasí, na jachtě se dá prožít dovolená snů: koupání daleko od přeplněných pláží, večerní procházky v pobřežních městech, kde se na chvíli zakotví, svítání v romantických zátokách, ryba „na pytláčku“, houpavý námořnický spánek za zvuku klínkajících stěžňů. Když se počasí nevyvede, dovolená je o to dobrodružnější, přitom však nemusíte riskovat.

„Nejradši mám oblast mezi Zadarem a Spletem,“ vysvětluje kapitán Kubín. „Je tam možné plout mezi ostrovy v takzvaných kanálech, což znamená, že sice jste na moři, ale chránění před otevřeným mořem. Dá se tak plachtit i za nepříznivého počasí a za velkého větru, nejsou tam tak velké vlny.“

Kdo by neznal Kornati? Tohle souostroví je téměř „povinné“ na všech pohlednicích a propagačních materiálech Chorvatska, ve skutečnosti se na něj ale vypraví jen málokdo. A vychutnat si jedinečný soubor 89 ostrovů v jejich celistvosti, to jde jenom dvěma způsoby: z letadla a z lodi.

„Proplout Kornati proti větru je jachtařská lahůdka,“ doporučuje Jiří Kubín. „Kapitán se tu vyrovnává s větrem, mělčinami a osamělými balvany.“

Do Chorvatska se chystá i letos. „Pokaždé tu objevím něco nového, což tvrdí i staří mořští vlci,“ uzavírá kapitán ze suchozemského Česka. ●

Užijte si moře výher.
Stačí platit jako
obvykle kartou Visa
i v zahraničí.

V CHORVATSKU
NAVÍC EXTRA
ODMĚNA

ZÁJEZD
NA ZANZIBAR

5 000 Kč
KAŽDÝ DEN

Akce platí od 1. 7. do 31. 8. 2016.

Více informací najdete na www.visa.cz.

V zahraničí mohou být za platbu kartou účtovány poplatky.

VISA

INZERCE